

Asia

OSA; EU:n maahanmuutto- ja turvapaikkapolitiikan uudistus

Kokous

U/E/UTP-tunnus

Käsittelyvaihe ja jatkokäsittelyn aikataulu

Komissio antoi 23.9.2020 kokonaisvaltaisen tiedonannon maahanmuutto- ja turvapaikkapolitiikan uudistamisesta (*New Pact on Migration and Asylum*, COM/2020/609 final). Tiedonanto kattaa politiikan kaikki keskeiset alueet ja antaa suuntaa alkaneelle lainsäädäntökaudelle. Erityisesti se käynnistää uudelleen yhteisen turvapaikkajärjestelmän uudistuksen. Tiedonannosta käytiin ensimmäiset yleisluontoiset keskustelut epävirallisessa sisäministerien videokokouksessa 8.10.2020 sekä maahanmuutto-, raja- ja turvapaikka-asioiden strategisen komitean epävirallisessa videokokouksessa 13.10.2020.

Tiedonannon liitteenä annettiin viisi lainsäädäntöehdotusta. Kolme ehdotuksista on uusia (muuttoliikkeen hallinnan asetus COM/2020/610 final, asetus kriisi- ja *force majeure* -tilanteisiin COM/2020/613 final ja asetus seulonasta ulkorajoilla COM/2020/612 final), ja niistä annetaan erilliset U-kirjelmät. Kaksi on muutettuja ehdotuksia vuoden 2016 ehdotuksista (turvapaikkamenettelyasetus COM/2020/611 final ja Eurodac-asetus COM/2020/614 final), ja niistä annetaan erilliset U-jatkokirjeet.

Tiedonannossa komissio ilmoittaa, että kuusi aiemmin annettua ehdotusta jätetään sellaisenaan jatkoneuvotteluiden pohjaksi. Niiden osalta työtä jatketaan aikaisemman kansallisen valmistelun pohjalta ja eduskunnalle toimitettavien lisäkijelmien tarvetta arvioidaan erikseen neuvotteluiden edetessä EU:ssa.

Suomen kanta

Oheiset Suomen kannat on määritelty eduskunnalle 17.6.2020 toimitetussa E-selvityksessä (E 77/2020 vp) ja niitä on sisällöllisesti tarkennettu nyt annettujen ehdotusten valossa.

Suomi on sitoutunut yhteisiin eurooppalaisiin ratkaisuihin maahanmuutto- ja turvapaikkapolitiikan kehittämiseksi ja on valmis avoimiin, joustaviin ja kompromissihakuisiin keskusteluihin komission esitysten pohjalta. Kaikessa kansallisessa ja EU:n toiminnassa on kunnioitettava kansainvälisen oikeuden velvoitteita sekä perus- ja ihmisoikeuksia.

Maahanmuutto- ja turvapaikkapolitiikkaa on tehtävä kokonaisvaltaisesti ja tasapainoisesti perustuen ajantasaiseen tilannekuvaan, laajaan ja tietoon pohjautuvaan analyysiin sekä tulevan kehityksen ennakointiin. Tietoa tarvitaan unioniin suuntautuvista muuttoliikereiteistä kokonaisuuksina, turvapaikanhakijoiden määrästä unionissa ja jäsenvaltioiden välillä tapahtuvasta luvattomasta edelleen liikkumisesta.

Tarvitaan eri politiikkasektoreiden yhteisiä, johdonmukaisia toimia EU:n turvapaikka- ja maahanmuuttopolitiikan tavoitteiden toteuttamiseksi, ja niiden tueksi eri tietojärjestelmistä saatavan tilastotiedon kattavaa hyödyntämistä analyysitarkoituksiin.

On tärkeää luoda tasaveroisia ja kestäviä kumppanuuksia muuttoliikkeen lähtö- ja kauttakulkumaiden kanssa ja edistää niiden kautta EU:n tavoitteita liittyen esimerkiksi pakotetun muuttoliikkeen perimmäisiin syihin vaikuttamiseen ja muuttoliikkeen hyvään hallintaan. Kumppanuuksissaan EU:n tulee pyrkiä vaikuttamaan siihen, että myös kumppanimaiden maahanmuutto- ja turvapaikkapolitiikka olisi kansainvälistä oikeutta ja ihmisoikeuksia kunnioittavaa. Laillisten väylien kehittäminen ja niiden saavutettavuus myös kansainvälistä suojelua tarvitseville henkilöille on tärkeä osa kokonaisvaltaista ja kestävää EU:n maahanmuuttopolitiikkaa. Erityisesti komission kannattama uudelleensijoittamisen lisääminen on tärkeää haavoittuvimmassa asemassa olevien pakolaisten auttamiseksi.

Ulkorajavaltiona Suomi pitää tärkeänä, että EU:n ulkorajavalvonta toimii tehokkaasti ja uskottavasti sekä perus- ja ihmisoikeuksia kunnioittaen kaikissa tilanteissa.

Suomi tukee ratkaisun löytämistä yhteisen turvapaikkajärjestelmän uudistukseen ja pitää järkevänä, että tulevat keskustelut perustuvat EU:ssa jo saavutettuun yhteisymmärrykseen. Sujuvat ja laadukkaat turvapaikkamenettelyt alkuvaiheen seulonnasta lähtien takaavat, että hakija voi luottaa asiansa oikeudenmukaiseen käsittelyyn ja ratkaisu tehdään kohtuullisessa ajassa. Nopeutettujen menettelyiden asianmukainen käyttö on osa toimivaa järjestelmää, mutta samalla on huolehdittava riittävästä oikeusturvatakeista. Nopeutetut menettelyt eivät saa johtaa yksilöllisen arvioinnin heikkenemiseen eikä turvapaikanhakijoiden oikeusturvan vaarantumiseen, riippumatta turvapaikanhakijan alkuperämaasta. Tehokas ja kestävä paluujärjestelmä sekä toimiva takaisinottoyhteistyö kolmansien maiden kanssa on myös keskeinen osa maahanmuutto- ja turvapaikkapolitiikan kokonaisuutta.

Suomelle on tärkeää, että oikeudenmukaisen menettelyn lisäksi riittävä oikeus muutoksenhakuun takaa oikeusturvan toteutumisen kaikissa tilanteissa, ja että haavoittuvassa asemassa olevien henkilöiden tarpeet huomioidaan asianmukaisesti. Suomi edistää lapsen oikeuksien ja lapsen edun ensisijaisuuden toteutumista.

Turvapaikkajärjestelmän ja vastuunjaon EU:n alueelle tulevista turvapaikanhakijoista on oltava oikeudenmukainen ja kestävä siten, että normaalitilanteessa kaikki jäsenvaltiot pystyvät suoriutumaan velvoitteistaan. Hakemuksen käsittelystä vastuussa oleva valtio on voitava määrittää nopeasti, selkeästi ja yksiselitteisesti. On myös luotava lainsäädännöllisesti selkeä ja käytännössä toimiva järjestely korkean muuttoliikepaineen tilanteisiin ja erilaisiin kriiseihin, jotta jäsenvaltioille kohdistetaan nopeasti ja vaikuttavasti kaikki niiden tarvitsema tuki ja varmistetaan yhteisen turvapaikkajärjestelmän toimivuus ja maahanmuuton hallinta myös näissä tilanteissa. EU:n on varmistuttava perus- ja ihmisoikeuksien toteutumisesta myös muuttoliikepaineen ja kriisin tilanteissa. Vahva eurooppalainen turvapaikkavirasto on tärkeä osa yhteistä järjestelmää.

Schengenin vapaan liikkuvuuden periaatteen turvaaminen on tärkeää. Siihen vaikuttaa myös toimivien ratkaisujen löytäminen EU:n maahanmuutto- ja turvapaikkapolitiikassa.

Turvapaikkajärjestelmän uudistamisessa voidaan edetä vaikuttavasti myös hyväksymällä ehdotuksia eritahtisesti. On tärkeää löytää viipymättä ratkaisu jäsenvaltioita jakaviin kysymyksiin, ja tulevaisuudessa neuvotteluissa tarvittaneen joustavia ja innovatiivisia etenemistapoja. Suomi vaikuttaa neuvotteluissa aktiivisesti toimivan yhteisen järjestelmän luomiseksi.

Suomen kannat kokonaisuuteen liittyviin asetusehdotuksiin määrittellään eduskunnalle viipymättä toimitettavissa eduskuntakirjelmissä.

Pääasiallinen sisältö

Tiedonannon lähtökohtana on, että muuttoliike on normaali ja pysyvä osa eurooppalaista kehitystä, ja suurin osa EU:n alueelle suuntautuvasta maahanmuutosta tapahtuu laillisesti. Hyvällä maahanmuuttopolitiikalla voidaan vaikuttaa myönteisesti kasvuun ja innovaatioihin jäsenmaiden yhteiskunnissa ja osaltaan tukea vapaan liikkuvuuden Schengen-alueen toimintaa.

Komissio muistuttaa, että vuosien 2015-16 suuret turvapaikanhakijamäärät paljastivat järjestelmässä heikkouksia ja myös sen, että jäsenvaltiot ovat hyvin erilaisessa asemassa suhteessa muuttoliikkeisiin: yhdet ovat ensimmäisiä tulomaita ja toiset edelleen liikkumisen kohteita. Komissio pyrkiikin esittelemään laajan yhteisen kehityksen, jonka puitteissa muuttoliikkeeseen vastataan ottaen huomioon jäsenvaltioiden erilaiset tilanteet ja painotukset sekä toimien keskinäisvaikutukset. Olennaisiksi nousevat seuraavat painopisteet ja tavoitteet: sujuvat ja oikeudenmukaiset turvapaikkamenettelyt, solidaarisuusmekanismi paine- ja kriisitilanteisiin sekä etsintä- ja pelastusoperaatioihin liittyen, vaikuttava paluupolitiikka, riittävät kriisiajan valmiudet ja ennakkovarautuminen, oikeudenmukaisuus ja tehokkuus ulkorajalla, yhteistyö kumppanimaiden kanssa, laillisten väylien kehittäminen kansainvälistä suojelua tarvitseville, osajien houkuttelu EU:hun sekä kotoutumisen ja osallisuuden tukeminen. Komissio näkee myös tärkeänä puuttua EU-sääntelyn toimeenpanon vajeisiin.

1) Yhteisen turvapaikkajärjestelmän uudistus

Komissio antoi vuonna 2016 seitsemän ehdotuksen kokonaisuuden uudistaakseen yhteistä turvapaikkajärjestelmää vastauksena erityisesti suurien hakijamäärien paljastamiin ongelmiin. Lainsäädäntöpaketin hyväksymistä on kuitenkin vaikeuttanut jäsenvaltioiden erimielisyys etenkin solidaarisuutta koskevissa kysymyksissä, eikä yhtään ehdotusta saatu hyväksytyä edellisellä lainsäädäntökaudella. Tämä johtuu osaltaan siitä, että suuri osa jäsenmaita on vaatinut paketin säilyttämistä yhtenä kokonaisuutena. Viisi seitsemästä ehdotuksesta eteni kuitenkin jo pitkälle kolmikantaneuvotteluissa Euroopan parlamentin kanssa. Nyt annetun tiedonannon ja liitteenä olevien säädösehdotusten tarkoituksena on antaa turvapaikkajärjestelmän uudistamiselle uusi alku.

Komissio muistuttaa, että uuden järjestelmän on kyettävä vastaamaan sekä ensimmäisten tulomaiden että edelleen liikkumisen kohdemaiden kokemaan paineeseen. Tarvitaan samat säännöt kaikille jäsenvaltioille, ja niiden toimeenpanoa tukemaan vahvat EU-virastot. Komissio katsoo, että täysimääräisen eurooppalaisen turvapaikkaviraston perustamiseksi aiemmin annetun asetusehdotuksen hyväksyminen olisi tärkeää jo tämän

vuoden aikana. Lisäksi uudessa järjestelmässä huolehditaan pääsystä turvapaikkajärjestelmään kansainvälisten velvoitteiden mukaisesti samalla kun suojelua tarvitsemattomat pyritään palauttamaan nopeasti ja palautuskieltoa kunnioittaen. Komissio korostaa, että haavoittuvien ryhmien ja erityisesti lasten oikeuksista on huolehdittava menettelyiden kaikissa vaiheissa - tähän tähtää myös tuleva EU:n **lapsen oikeuksien strategia**. Olennaista on erityisesti lapsen edun arviointi, erityistarpeista huolehtiminen ja toimiva edustajajärjestelmä.

Uudessa järjestelmässä olennaista on ensinnäkin se, mitä tapahtuu välittömästi ulkorajan ylityksen jälkeen. Komission tavoitteena on saumaton prosessi luvattomasta rajanylityksestä turvapaikkamenettelyyn ja tarvittaessa paluuseen. Sama menettely koskee myös Schengen-alueen sisältä tavattuja henkilöitä, joiden luvallista ulkorajanylitystä ei kyetä varmistamaan. Kokonaisuuteen kuuluvat ensinnäkin uuden **ulkorajoilla tapahtuvaa seulontaa koskevan asetuksen** mukaiset toimet, joilla varmistetaan Schengenin rajasäännöstössä määritettyjen maahantuloodellytysten täyttyminen tai niiden puuttuessa selvitetään henkilöllisyys ja tehdään turvallisuus- ja terveystarkastukset sekä rekisteröinti Eurodac-järjestelmään, minkä jälkeen henkilö ohjataan oikeaan jatkomenettelyyn. Toiseksi komissio ehdottaa osana muutettua **turvapaikkamenettelyasetusta**, että rajamenettely olisi tietyissä tilanteissa pakollinen, esimerkiksi tietyillä reunaehdoilla henkilöille, joiden todennäköisyys saada kansainvälistä suojelua on vähäinen (kyseisen alkuperämaan kansalaisista alle 20 % on EU:ssa keskimäärin saanut myönteisen päätöksen). Rajamenettely on turvapaikkamenettelyn muoto, jossa hakemus ratkaistaan lyhyessä määräajassa hakijan ollessa rajalla tai sen läheisyydessä. Nykysääntelyssä rajamenettely on jäsenvaltioille vapaaehtoinen, eikä sitä ole esimerkiksi Suomessa käytössä. Sekä turvapaikka- että paluuvaiheen rajamenettelyä koskevat säännökset kootaan uudistuksessa turvapaikkamenettelyasetukseen. Komissio katsoo, että rajamenettelyn merkitys on erityisen suuri sellaisilla reiteillä, joilla suuri osa tulijoista tulee matalan hyväksymisasteen alkuperämaista, esimerkiksi viisumivapaista maista. Tällöin kyky nopeaan palauttamiseen on erityisen tärkeää, ilman että hakemusten yksilöllisestä tutkimisesta tingitään.

Liittyen jäsenvaltioita eniten jakaneeseen kysymykseen **vastuunjaosta ja solidaarisuudesta**, komissio korvaa vuoden 2016 ehdotuksen Dublin-järjestelmän uudistamiseksi **kokonaisvaltaisemmalla muuttoliikkeen hallinnan asetuksella** ja antaa lisäksi erillisen **kriisiajan säädöksen**. Turvapaikkahakemuksesta vastaisi jatkossakin yksi valtio, joka määriteltäisiin asetuksessa listatuilla perusteilla. Vastuuperusteisiin ehdotetaan muutoksia siten, että turvapaikanhakijan siteet johonkin jäsenvaltioon voisivat entistä useammin johtaa kyseisen valtion tulemiseen vastuulliseksi hakemuksen käsittelystä. Tätä kautta ensimmäisten tulomaiden vastuu kevenisi jossain määrin. Verrattuna nykyiseen Dublin-järjestelmään, uutena tausta-ajatuksena on, että EU:n tulee vastata muuttoliikkeeseen yhdessä. Keskeinen ja konkreettinen uusi elementti olisi erityisesti se, että paineen kohteeksi joutuvan maan tukeminen olisi pakollista. Jäsenvaltiot voisivat paine- ja kriisitilanteessa valita, osoittavatko tukea vastaanottamalla sisäisiä siirtoja vai ottamalla vastuun tietyn henkilömäärän palauttamisesta. Vastuu palauttamisesta tarkoittaisi viime kädessä sitä, että jäsenvaltion olisi palauttamisen epäonnistuessa otettava henkilöt vastaan omalle alueelleen. Lisäksi muita tukitoimia voisi tulla kysymykseen kahta päävaihtoehtoa täydentävinä tuettavan jäsenvaltion tarpeen mukaan. Merellä tapahtuvien etsintä- ja pelastusoperaatioiden jälkeen jäsenvaltioihin rantautuneet henkilöt muodostaisivat jatkossa oman kategoriansa edellä mainittuja solidaarisuustoimia varten.

Edellä jo osittain kuvatut komission uudet säädösehdotukset on listattu alla: kysymyksessä on kolme uutta säädösehdotusta ja kaksi muutettua ehdotusta vuoden 2016 säädöspakettiin kuuluneista ehdotuksista. Kaikista ehdotuksista annetaan eduskunnalle joko U-kirjelmä tai U-jatkokirje. Lisäksi tiedonannossa todetaan, että neljä seitsemästä vuoden 2016 turvapaikkapakettiin kuuluneesta ehdotuksesta jää pöydälle jatkoneuvotteluiden pohjaksi: ehdotukset **eurooppalaista turvapaikkavirastoa koskevasta asetuksesta** (U 29/2016 vp.), **vastaanottodirektiivistä** (U 37/2016 vp.), **uudelleensijoittamisasetuksesta** (U 36/2016 vp.) ja **määritelmäasetuksesta** (U 35/2016 vp.). Ehdotuksista päästiin jo pitkälti sopuun kolmikantaneuvotteluissa Euroopan parlamentin kanssa, ja jatkoneuvotteluissa on tarkoitus rakentaa tuon yhteisymmärryksen varaan. Uusista säädösehdotuksista johtuvat tarvittavat muutokset näihin ehdotuksiin tehdään neuvotteluiden yhteydessä. Näin olleen näistä ehdotuksista ei tässä vaiheessa anneta eduskuntakirjelmiä, vaan työtä jatketaan aiemman kansallisen valmistelun pohjalta, ja uusien kirjeiden tarve arvioidaan sen mukaan, miten neuvottelut EU:ssa etenevät.

Tiedonannon liitteenä annettavat säädösehdotukset

Säädös muuttoliikkeen hallinnan kehyksestä korvaa vanhan Dublin-ehdotuksen ja luo laaja-alaisen järjestelmän vastuun jakamiseksi muuttoliikkeen hallinnasta EU:ssa normaalin ja kohonneen muuttoliikepaineen tilanteessa. Solidaarisuus olisi pakollista ja valittavina tukimuotoina olisivat joko sisäiset siirrot tai vastuun ottaminen tietyn henkilömäärän palauttamisesta.

Säädös kriisiajan mekanismeista täydentää muuttoliikkeen hallinnan järjestelmää ja soveltuu varsinaisessa kriisitilanteessa sekä *force majeure* -tilanteessa. Ehdotettu mekanismi sisältää sekä vastuunjaon elementtejä (ml. sisäiset siirrot ja vastuun ottaminen tietyn henkilömäärän palauttamisesta) että poikkeuksia normaaliajan menettelysäännöksistä asioiden käsittelyn helpottamiseksi.

Säädöksellä ulkorajalla tehtävästä seulonnasta luodaan yhtenäiset säännöt luvattomasti ulkorajan ylittäneiden henkilöiden maahantuloedellytysten tarkastamiseen sekä henkilöiden tunnistamiseen ja rekisteröintiin, terveys- ja turvallisuustarkastuksiin sekä oikeaan menettelyyn ohjaamiseen, mikäli maahantuloedellytysten ei katsota täyttyvän.

Turvapaikkamenettelyasetuksen osalta kohdennetut muutokset vuoden 2016 ehdotukseen, yhdessä seulontaa koskevan ehdotuksen kanssa, tähtäävät saumattomaan ja sujuvaan prosessiin turvapaikan hakemisesta tarvittaessa paluuseen. Asetukseen kootaan säännökset turvapaikka- ja paluuvaiheen rajamenettelystä, joka olisi jatkossa tietyissä tilanteissa pakollinen.

Eurodac-asetus tekisi järjestelmästä täysimittaisen muuttoliikkeen hallinnan tietokannan. Vuoden 2016 ehdotus laajentaa jo asetuksen soveltamisalaa ja mm. lisää tietojen säilytysaikaa. Nyt ehdotetaan lisää muutoksia vastaamaan viime vuosien esiin tuomiin tarpeisiin. Jatkossa Eurodac laskisi hakijoita eikä hakemuksia, mahdollistaen tarkemman turvapaikkatilannekuvan ja tiedot edelleen liikkumisesta. Se helpottaisi sisäisiä siirtoja ja palaajien seurantaa. Uusi Eurodac olisi myös täysin yhteentoimiva rajaturvallisuuteen liittyvien tietokantojen kanssa.

2. Paluujärjestelmän tehostaminen

Komissio korostaa, että toimiva ja kansalaisten luottamusta nauttiva turvapaikkajärjestelmä vaatii vastinparikseen mahdollisuuden palauttaa ne, joilla ei ole oleskeluoikeutta EU:ssa. Tällä hetkellä jäsenmaiden tilanteet vaihtelevat suuresti ja EU-tasolla vain kolmasosa palautuspäätöksen saaneista onnistutaan palauttamaan, mikä luo jäsenmaihiin merkittäviä väestöryhmiä, joilla on kohonnut riski syrjäytymiseen ja hyväksikäytön uhriksi joutumiseen. Monet ongelmat palautuvat takaisinottoyhteistyön haasteisiin kolmansien maiden kanssa, mutta myös EU:n sisäisessä toiminnassa on korjattavaa.

Komissio toteaa, että **paluudirektiiviä** koskeva, vuonna 2018 annettu muutosehdotus on edelleen ajankohtainen ja neuvottelut lainsäätäjien kesken aloitetaan aiemman ehdotuksen pohjalta. Tarvittavat tekniset muutokset tehdään neuvotteluiden yhteydessä. Ehdotuksen tavoitteena on mm. torjua palautettavien edelleen liikkumista, tehostaa menettelyitä ja lisätä vapaaehtoisen paluun tukea jäsenvaltioissa. Paluudirektiivillä on kiinteä yhteys turvapaikkajärjestelmää koskeviin ehdotuksiin, erityisesti menettelyasetukseen, johon myös paluuvaiheen rajamenettelyä koskevat säännökset jatkossa sisällytetään. Paluudirektiivin osalta kansallista valmistelua jatketaan aikaisemman U-kirjelmän pohjalta (U 96/2018 vp.) ja mahdollinen lisäkirjelmien tarve arvioidaan kolmikantaneuvotteluiden etenemisen myötä.

Lainsäädännön lisäksi tarvitaan operatiivista tukea jäsenvaltioissa paluun asiankäsitteilyn parantamiseen aina uudelleenkotoutumiseen saakka. Eurooppalaista raja- ja merivartiostoa koskevan asetuksen täysimääräinen toimeenpano on tärkeä osatekijä sekä operatiivisen tuen että takaisinottoyhteistyön kehittämisessä. Johdonmukaista paluupolitiikkaa tuetaan myös uudella komission **paluukoordinaattorilla** sekä **korkean tason yhteistyöryhmällä** (*High Level Contact Group on Return*), joka tuo yhteen jäsenvaltiot ja Frontexin ja jonka mandaattiin kuuluvat sekä jäsenvaltioiden sisäiset menettelyt että yhteistyö kolmansien maiden kanssa.

Komissio antaa ensi vuoden alussa uuden **strategian kestävästä vapaaehtoisesta paluusta ja uudelleenkotoutumisesta**. Tarkoituksena on asettaa yhteisiä tavoitteita ja lisätä johdonmukaisuutta jäsenmaiden vapaaehtoisen paluun tuessa. Lisäksi pyritään siihen, että uudelleenkotoutumisohjelmien sisäiset ja ulkoiset ulottuvuudet sekä kansallisesti että EU:ssa toimivat samansuuntaisesti.

3. Valmius ja toiminta kriisitilanteissa

Komissio muistuttaa, että kriisitilanteita ehkäistään parhaiten tiedonannon kuvaamalla kokonaisvaltaisella maahanmuutto- ja turvapaikkapolitiikalla. Kriisin tai *force majeure* -tilanteiden puhkeamiseen on silti varauduttava, kuten esimerkiksi alkukevään tilanne Kreikan ja Turkin rajalla ja toisaalta koronaviruspandemia ovat osoittaneet. Olennainen osa on valmius- ja varautumistyöllä, jonka tueksi laaditaan uusi **varautumisen ja kriisinhallinnan suunnitelma** (*Migration Preparedness and Crisis Blueprint*). Suunnitelma kokooa olemassa olevat työkalut ja varmistaa riittävän valmiuden kehittämisen ja ylläpidon sekä kansallisella että EU-tasolla. Jäsenvaltioiden vastaanottotilannetta seurataan jatkuvasti ja valtion pyynnöstä sille voidaan tarjota tukea virastojen tai muiden jäsenvaltioiden kapasiteeteista, perustuen hotspot-lähestymistapaan.

Komissio antaa tiedonannon yhteydessä myös edellä turvapaikkajärjestelmän yhteydessä mainitun **säädöksen kriisiajan väliaikaisista ja poikkeuksellisista mekanismeista**. Ensinnäkin säädöksellä luodaan nopeasti aktivoitava ja alaltaan laajennettu kriisiajan solidaarisuusmekanismi: tällöin sisäisesti siirrettäväksi voisivat tulla

turvapaikanhakijoiden lisäksi myös kansainvälistä suojelua saavat henkilöt. Vastuunotto palautettavista henkilöistä tulisi kriisiaikanakin kysymykseen vaihtoehtoisena solidaarisuuden muotona. Lisäksi säädöksellä mahdollistettaisiin tilapäinen poikkeaminen tietyistä menettelyä ja määräaikoja koskevista säännöksistä, vaarantamatta ihmisoikeuksien toteutumista ja palautuskiellon noudattamista. Säädöksellä **kumottaisiin vanha tilapäisen suojelun direktiivi** ja luotaisiin mahdollisuus myöntää erityinen toissijaista suojelua vastaava suojeluasema ennakkoon määritellylle ryhmälle esimerkiksi akuutin aseellisen konfliktin tilanteessa.

4. Oikeudenmukainen ja tehokas toiminta ulkorajoilla

Komissio toteaa, että yhdenmetyt rajaturvallisuuden malli on välttämätön EU:lle ulkorajojen suojelemiseksi, ja jotta voidaan turvata sisäraajatarkastuksettoman Schengen-alueen toiminta. Sillä on myös suuri vaikutus maahanmuutto- ja turvapaikkapolitiikkaan. Komissio käynnistää vuoden 2021 alussa politiikka-asiakirjalla monivuotisen **toimintapoliittisen syklin**, jonka puitteissa varmistetaan strateginen ohjaus EU- ja kansallisella tasolla.

Komissio muistuttaa, että **eurooppalaista raja- ja merivartiostoa koskevan asetuksen** toimeenpano on tulevien vuosien keskeinen prioriteetti ja mahdollistaa jäsenvaltioiden nopean ja tehokkaan tukemisen ulkorajoilla. Yhteistyö esimerkiksi hankinnoissa ja koulutuksessa tuo synergiaetuja, ja Frontexin vuotuiset haavoittuvuusarviot auttavat jäsenvaltioita kehittämään toimintaansa ja virastoa suuntaamaan tukeaan lyhyellä ja pitkällä aikavälillä. Pysyvän joukon toiminnan käynnistyminen heti vuoden 2021 alusta ja joukon vahvuuden asteittainen rakentaminen 10 000 henkilöön saakka on tärkeää, jotta jäsenvaltioille voidaan osoittaa yllättävissäkin tilanteissa niiden tarvitsemää tukea.

Tiedonannossa todetaan, että ajantasaiset tietojärjestelmät ja niiden **yhteentoimivuuden** varmistaminen on tärkeä osa ulkorajojen vahvistamista. Niiden avulla voidaan lisätä henkilöllisyyden tarkastamisen tarkkuutta ja torjua rikollisuutta. Kolmen järjestelmän (EES, ETIAS, VIS) luoma kokonaisuus mahdollistaa lyhyt- tai pitkäkestoisesti laillisesti alueella oleskelevien henkilöiden jäljittämisen ja oleskeluaikansa ylittäneiden tunnistamisen. Tietojärjestelmien yhteentoimivuutta koskeva kehys, joka tulisi saada valmiiksi vuoden 2023 loppuun mennessä, yhdistää kaikki turvallisuuden, vapauden ja oikeuden alueella toimivat tietojärjestelmät. Näin varmistetaan, että kansallisilla viranomaisilla on tarvittava tieto käytössään saumattomasti. Tähän kokonaisuuteen kuuluisivat myös parannettu Schengenin tietojärjestelmä ja komission uuden ehdotuksen mukainen Eurodac-järjestelmä. Schengen-alueen kehittämiseen kuuluu lisäksi sähköinen viisumiprosessi vuoteen 2025 mennessä.

Unionin rajaturvallisuuteen liittyvä kysymys etsintä- ja pelastusoperaatioista merellä, vaikka vastuu meripelastuksesta kuuluukin jäsenvaltioille. Meripelastus on valtioiden kansainvälisoikeudellinen ja moraalinen velvoite, jonka täyttämiseksi kapasiteettia Välimerellä on viime vuosina vahvistettu myös EU:n yhteisoperaatioiden kautta. Lisäksi kansalaisjärjestöjen ja muiden yksityisten toimijoiden etsintä- ja pelastustoiminta on muodostunut Välimerellä säännölliseksi, vaikuttaen myös maahanmuutto- ja turvapaikkapolitiikkaan. Komissio on koordinoitunut alueella turvapaikanhakijoiden siirtoja vapaaehtois pohjalta muihin jäsenvaltioihin vuoden 2019 alusta alkaen, mutta pysyvän järjestelyn puute on kuormittanut Välimeren rantavaltioita.

Komissio pyrkii nyt tuomaan etsintä- ja pelastusoperaatioihin liittyvät kysymykset koordinoitusti yhteen perustamalla **poikkihallinnollisen asiantuntijaryhmän**, johon

kuuluvat paitsi jäsenvaltiot, myös Kansainvälinen merenkulkujärjestö IMO ja relevantit kansalaisjärjestöt. Ryhmä mahdollistaa keskustelua siitä, miten parhaiten turvataan tiedonvaihto ja koordinaatio eri toimijoiden välillä ja varmistetaan pelastustoimintaan käytettävän kaluston turvallisuus. Komissio myös pyrkii EU-säädösten soveltamisohjeilla takamaan, ettei humanitaaristen toimijoiden pelastustoimintaa kriminalisoida jäsenmaissa. Lisäksi etsintä- ja pelastusoperaatiot tunnustetaan maahanmuutto- ja turvapaikkapolitiikassa: **Eurodac-järjestelmään** perustettaisiin oma kategoria rantautuneille henkilöille ja heidän siirtämisensä muihin jäsenvaltioihin otettaisiin osaksi uutta solidaarisuuskehystä.

Schengen-alueen toiminnan turvaaminen on kohdannut erityisiä haasteita vuosien 2015-16 muuttoliikekriisin myötä. Komissio toteaa, että sisärajatarkastuksia, jotka on tarkoitettu tilapäisiksi, on pidetty voimassa pitkiä aikoja turvapaikanhakijoiden edelleen liikkumisen torjumiseksi, vaikka usein olisi mahdollista käyttää tehokkaampia ja vähemmän haitallisia keinoja tarvittavan valvonnan takaamiseksi. Viime vuosista opitun myötä annetaan ensi vuoden alussa **strategia Schengen-alueen tulevaisuudesta**, joka käynnistää myös Schengenin rajasäännösten uudistamisen.

Tiedonannossa esitellyt toimenpiteet, joilla vahvistetaan yhteistä maahanmuutto- ja turvapaikkapolitiikkaa, ovat omiaan parantamaan myös Schengen-alueen toimintaedellytyksiä. Komissio korostaa, että jäsenmaiden on tärkeää korjata Schengenin arviointimekanismin puitteissa havaitut puutteet. Komissio harkitsee myös aiempaa systemaattisemmin rikkomusmenettelyjen käynnistämistä tilanteissa, joissa jäsenvaltio ei ryhdy riittäviin toimiin tai joissa valvontaa jatketaan sisärajoilla pidempään kuin on välttämätöntä. Jotta Schengen-alueen häiriötön toiminta voidaan turvata, komissio kehittää **tuki- ja yhteistyöohjelman**, jonka kautta jäsenvaltioita tuetaan käyttämään erilaisia valvontakeinoja sisärajatarkastusten sijasta. Tähän kuuluu myös **Schengen-foorum**in perustaminen, jossa on mukana keskeiset toimijat, kuten sisäministeriöt sekä kansallisen ja aluetason rajaviranomaiset, ja joka mahdollistaa tiiviimmän yhteistyön ja luottamuksen rakentamisen. Foorumi kokoontuisi poliittisella tasolla kerran vuodessa.

5. Ihmissalakuljetuksen torjunta

Komissio tulee antamaan uuden **ihmissalakuljetuksen vastaisen toimintasuunnitelman** vuosille 2021-2025, joka keskittyy rikollisten verkostojen torjumiseen lainvalvontaviranomaisten yhteistyötä EU:n turvallisuusunionistrategian mukaisesti. Yhteistyö nojaa relevanttien EU-virastojen kuten Europolin, Eurojustin, Frontexin ja CEPOLin työhön. Toimintasuunnitelma tulee kattamaan mm. taloudellista tutkintaa, rikoshyötyjen takavarikointia ja asiakirjapetoksia sekä uusia rikollisuuden muotoja kuten digitaalista salakuljetusta.

Laittoman maahantulon järjestämistä koskeva säädöskokonaisuus mahdollistaa jo nyt välitystoiminnan torjumista, ja komissio pohtii mahdollista tarvetta ko. säännösten modernisointiin liittyen ihmissalakuljetukseen. Kuten yllä on todettu, akuuttina kysymyksenä esillä on ollut riski yksityisten tahojen etsintä- ja pelastustoimintaan osallistuminen kriminalisoimisesta jäsenvaltioissa - tähän liittyen komissio tulee antamaan **soveltamisohjeita**. Lisäksi komissio tarkastelee, miten **työnantajasanctiodirektiivin** toimeenpanoa voisi tehostaa, jotta laittoman maahanmuuton kannustimia voidaan vähentää estämällä laittomasti maassa oleskelevien työllistyminen, ja samalla torjua työntekijöiden hyväksikäyttöä.

Komissio korostaa, että ihmissalakuiljetuksen torjunta vaatii väistämättä kansainvälistä yhteistyötä. Yllä mainittu toimintasuunnitelma tähtää yhteistyön tiivistämiseen keskeisten kolmansien maiden kanssa räätälöityjen **ihmissalakuiljetuksen torjuntaan keskittyvien kumppanuuksien** avulla. Niiden kautta voidaan tukea kolmansien maiden oikeudellisen ja operatiivisen kapasiteetin rakentamista rikollisuuden torjunnassa. Lisäksi tarvitaan parempaa tiedonvaihtoa ja operatiivista yhteistyötä esimerkiksi yhteisten tutkintatiimien ja tiedotuskampanjoiden muodossa. EU-virastojen työtä kolmansissa maissa tulee myös tehostaa sekä hyödyntää täysimääräisesti maahanmuuton yhdyshenkilöiden verkostoa.

6. Poliitiikan ulkoinen ulottuvuus

Komissio toteaa, että useat globaalit muutostekijät puhuvat muuttoliikkeen määrän kasvun puolesta tulevina vuosina, ja EU pyrkii vastaamaan siihen liittyviin haasteisiin ja mahdollisuuksiin tiiviillä yhteistyöllä ja dialogilla kolmansien maiden kanssa. Yhteistyö on välttämätöntä mm. unioniin suuntautuvien laillisten ja turvallisten muuttoreittien tukemiseksi, ihmissalakuiljetuksen torjumiseksi, takaisinottoyhteistyön parantamiseksi, muuttoliikkeeseen liittyvien kestävien ratkaisujen tukemiseksi lähtö- ja kauttakulkumaissa sekä pakotetun muuttoliikkeen perimmäisiin syihin vaikuttamiseksi. Tavoitteena on tasaveroisten ja molempien osapuolten intressit huomioonottavien suhteiden rakentaminen sekä muuttoliikkeenäkökulman sisällyttäminen kaikkeen kumppanuustoimintaan. Tämä vaatii EU:lta ja jäsenvaltioilta johdonmukaista ja hallinnonalojen rajat ylittävää politiikan suunnittelua ja toteutusta.

Tiedonannossa muistutetaan sen tärkeydestä, että jäsenmaiden kahdenvälistä ulkosuhdeyhteistyötä ja EU-tason kumppanuuksia koordinoidaan tehokkaasti johdonmukaisuuden takaamiseksi. Kahdenvälisten suhteiden lisäksi EU:lla on vahvaa kokemusta monenkeskisestä yhteistyöstä: muuttoliikkeen hallinta on ollut tärkeässä osassa EU:n suhteissa esimerkiksi YK:n ja Afrikan unionin kanssa. Muuttoliikkeenäkökulma on olennainen osa EU:n kokonaisvaltaista **Afrikka-strategiaa**, jonka tavoitteena on syventää poliittista ja taloudellista yhteistyötä. Viime vuosina EU on pyrkinyt vahvistamaan dialogia ja yhteistoimintaa erityisesti muuttoliikkeen lähtö- ja kauttakulkumaiden kanssa Pohjois-Afrikassa sekä Kiinasta Lähi-itään ulottuvan Silkkiteien varrella. Lisäksi Länsi-Balkan on EU:lle tärkeä lähialueiden kumppani, jonka kanssa yhteistyö on tiivistä erityisesti rajaturvallisuuden ja ihmissalakuiljetuksen torjunnan kehittämisessä. Samoin EU-Turkki -yhteistyö ja maan tukeminen pakolaisten vastaanotossa on tärkeää.

Tiedonannossa todetaan, että kehitysyhteistyöllä voidaan myös jatkossa merkittävästi pyrkiä vaikuttamaan pakotetun muuttoliikkeen perimmäisiin syihin esimerkiksi yhteiskuntien koheesiota, hyvän hallinnon rakenteita ja taloudellisia mahdollisuuksia parantamalla. Komissio pitääkin tärkeänä, että muuttoliikkeenäkökulma on keskeisesti esillä EU:n ulkosuhderahoituksen ja sen kohdentamisen suunnittelussa, jonka strategisuuteen ja politiikkalähtöisyyteen tulee kiinnittää huomiota. Osana monivuotista rahoituskehystä on luotu uusi ulkosuhderahoitusväline eli nk. naapuruus- sekä kehitys- ja kansainvälisen yhteistyön väline **NDICI**. Tässä välineessä ehdotetussa muuttoliikkeeseen liittyviä toimia koskevassa 10 prosentin tavoitteessa otetaan huomioon, että resurssien on vastattava EU:n lisääntyneen kansainvälisen toiminnan tarpeita ja oltava riittävän joustavia, jotta niitä voidaan mukauttaa olosuhteisiin. Pakotetun muuttoliikkeen perimmäisiin syihin voidaan vaikuttaa myös monilla muilla toiminta-alueilla kuten

kauppapolitiikalla, innovatiivisten energia- ja kuljetusratkaisujen kehittämällä sekä yhteistyöllä koulutuksessa ja tutkimuksessa.

Kumppanuuksien kautta pyritään myös parantamaan muuttoliikkeen hyvää hallintaa kolmansissa maissa. Kokonaisuuteen kuuluu yhteistyö säännöstenvastaisen maahanmuuton ja ihmissalakuljetuksen torjunnassa sekä laajemmin maahanmuuttostrategioiden laatiminen ja niiden toteuttamiseksi tarvittavien kapasiteettien rakentaminen. Jäsenvaltioiden ja EU-virastojen rooli yhteistyössä on keskeinen erityisesti operatiivisen tuen antamisessa - vahvan turvapaikkaviraston luominen Frontexin työpariksi on siksi kiireellinen prioriteetti. Tiedotuskampanjat yhtäältä säännöstenvastaiseen muuttoliikkeeseen liittyvistä riskeistä ja toisaalta laillisista väylistä ovat tärkeitä. Takaisinottoyhteistyö on useille kumppanimaille sensitiivinen asia, mutta EU:n näkökulmasta tärkeä osa muuttoliikekumppanuuksia. On tärkeää toimeenpanna olemassa olevia takaisinottosopimuksia ja muita järjestelyitä, viedä loppuun käynnissä olevat neuvottelut sekä aloittaa uusia tarpeen mukaan. Lisäksi on hyödynnettävä olemassa olevia EU-tason työkaluja, kuten viisumisäännöstöön sisällytetty kannustin, jonka puitteissa komissio antaa vuotuisen raportin takaisinottoyhteistyön tasosta eri kolmansien maiden kanssa. Uudessa **muuttoliikkeen hallintaa koskevassa asetuksessa** annetaan komissiolle mahdollisuus esittää muitakin politiikan aloja hyödynnettäväksi takaisinottoyhteistyön parantamiseksi.

Erityisesti vapaaehtoisen paluun ja uudelleenkotoutumisen tuen kautta on mahdollista löytää molemminpuolisia intressejä kumppanimaiden kanssa, myös osana kehitysyhteistyön laajempaa kehystä. Tämän ajatuksen varaan rakentuu komission tuleva **kestävän vapaaehtoisen paluun ja uudelleenkotoutumisen strategia**.

Laillisten väylien kehittäminen on keskeinen osa kansainvälistä yhteistyötä. Pakolaisten uudelleensijoittaminen jäsenvaltioihin on vaikuttava keino tarjota suojelua kaikkein haavoittuvimmassa asemassa oleville pakolaisille ja jakaa vastuuta globaalisti, ja komissio kehottaa toiminnan mittaluokan kasvattamiseen. **Uudelleensijoittamista ja humanitaarista maahanpääsyä** koskeva vuonna 2016 annettu **asetusehdotus** on yhä neuvotteluiden kohteena osana yhteisen turvapaikkajärjestelmän uudistuskokonaisuutta, ja komissio toivoo neuvotteluiden läpiviemistä siten, että asetukset olisi sovellettavissa vuodesta 2022 alkaen. Asetuksen toimeenpanoa odottaessa komissio antaa **laillisia väyliä koskevan suosituksen**, sisältäen mm. jo aiemmin ilmoitetut 29 500 uudelleensijoittamispaikkaa tälle vuodelle. Komissio ulottaa koronapandemian tuomien toimeenpanohaasteiden vuoksi kyseisen ohjelman kattamaan myös vuoden 2021. Komissio myös kehottaa jäsenmaita tutkimaan mahdollisuuksia työ- ja opiskeluperusteiseen maahantuloon kansainvälistä suojelua tarvitseville sekä tarjoaa tukea yksityisen tai yhteisöllisen tuen malleille kotoutumisnäkyvien parantamiseksi.

Komissio korostaa, että työperäinen maahanmuutto mahdollistaa EU:n omiin työmarkkinatarpeisiin vastaamista, ja siihen liittyvillä toimilla saadaan tärkeitä elementtejä molemminpuolisesti hyödyllisiin kumppanuuksiin. Laillisen maahanmuuton pilottiprojektit kolmansien maiden kanssa ovat jo osoittaneet mallin toimivuuden, nyt tarvitaan vain hajanaisen toiminnan nostamista uudelle tasolle. Tätä varten komissio esittää tiedonannossaan **osaamiskumppanuuksia**, joita tuetaan EU-tason politiikkakehyksellä ja rahoituksella ja jotka edellyttävät laajan sidosryhmäverkoston aktivoitumista jäsenmaissa. Komissio katsoo, että ensi vaiheessa kumppaneina tulisi suosia lähialueiden maita Länsi-Balkanilla ja Afrikassa. Kumppanuudet voivat sisältää suoranaisia liikkuvuus- ja kumppanuuksia työvoiman (ml. harjoittelijat) maahanmuuton

helpottamiseksi, mutta myös toimenpiteitä kapasiteettien rakentamiseksi koulutuksen ja työmarkkinoiden osalta kolmansissa maissa sekä diasporayhteisöjen hyödyntämistä.

7. Osaajien houkuttelu ja kotoutumisen edistäminen

Eurooppa on ikääntyvä manner ja kärsii lisäksi jo erityisistä osaamisvajeista tietyillä sektoreilla ja maantieteellisillä alueilla. On tärkeää, että jäsenvaltioissa olevalla työvoimalla on niitä taitoja, joita työmarkkinat tarvitsevat, ja tähän vastaa hiljattain päivitetty **Euroopan osaamisohjelma**. Jäsenvaltiot myöntävät jo nykyisin huomattavan määrän työperusteisia lupia kolmansien maiden kansalaisille, mutta Eurooppa on silti häviämässä globaalia kilpailua osaajista.

Vuonna 2016 aloitetun **erityisosaajadirektiivin uudistuksen** loppuun saattaminen onkin komissiolle prioriteetti. Kolmikantaneuvotteluita käytiin jo edellisellä lainsäädäntökaudella, mutta yhteisymmärrystä olennaisista kysymyksistä ei vielä saavutettu. Komissio tunnustaa tiedonannossa tarpeen joustavuuteen kansallisten lupajärjestelmien suhteen, jotta neuvotteluissa päästään eteenpäin. Samaan aikaan on huolehdittava sinisen kortin vetovoimaisuudesta ja joustavuudesta EU-tason lupana. Erityisen tärkeää on varmistaa sen tavoitettavuus myös ammattiosaamisen perusteella sekä kansainvälistä suojelua saaville. Erityisosaajadirektiivin osalta kansallista valmistelua jatketaan aiempien eduskuntakirjelmien (U 44/2016 vp.) pohjalta ja mahdollinen lisäkirjelmien tarve arvioidaan kolmikantaneuvotteluiden etenemisen myötä.

Edellinen komissio teki laajan arvion voimassaolevasta laillisen maahanmuuton säädöskokonaisuudesta, jossa todettiin mahdollisuus saada siitä enemmän hyötyä EU:n väestönkehitykseen ja muuttoliikkeeseen liittyviin haasteisiin vastaamisessa. Tästä syystä komissio on käynnistänyt **julkisen konsultaation** liittyen osaajien houkutteluun, jolla kerätään uusia ajatuksia ja haetaan syötteitä komission mahdollisiin tuleviin säädös- ja muihin aloitteisiin. Lyhyellä aikavälillä komissio priorisoi olemassa olevan sääntelyn tehokasta toimeenpanoa. Lisäksi jo havaittujen puutteiden korjaamiseksi komissio tulee ensi vuonna tekemään kolmenlaisia toimenpiteitä: (1) EU:ssa pitkään oleskelleita koskevan direktiivin päivittäminen erityisesti EU:n sisäistä liikkuvuutta koskevien säännösten osalta, (2) yhdistelmäladirektiivin tarkastelu erityisesti soveltamisalan selkiyttämiseksi ja (3) mahdollisuuksien selvittäminen EU:n osaamispoolin rakentamiseksi kansainvälisten rekrytointien helpottamiseksi.

Maahanmuuttajien kotouttaminen kuuluu kansalliseen toimivaltaan, mutta komissio muistuttaa, että EU-tason yhteistyöllä voidaan saavuttaa merkittäviä hyötyjä. Jäsenvaltioiden välistä oppimista ja yhteistyötä on edistetty erityisesti vuoden 2016 kotouttamisen toimintasuunnitelman avulla ja Euroopan kotouttamisverkoston kautta, luoden kumppanuuksia alueellisten ja paikallisten toimijoiden, työmarkkinajärjestöjen sekä kansalaisyhteiskunnan kanssa. Onnistunut kotouttaminen edistää yhteiskunnan koheesiota ja taloudellista elinvoimaisuutta sekä vahvistaa positiivista viestiä muuttoliikkeen mahdollisuuksista. Kotoutumisnäkymissä on kuitenkin yhä haasteita liittyen esimerkiksi työllisyysasteeseen, kouluttautumismahdollisuuksiin ja osallisuuteen yleisemmin. EU-tason yhteistyötä onkin tarkoitus edistää uudella kokonaisvaltaisella **kotouttamisen ja osallisuuden toimintasuunnitelmalla** vuosille 2021-2024.

8. Seuraavat askeleet

Komissio toteaa, että tiedonanto ja sen liitteenä annetut tai myöhemmin annettavat aloitteet tarjoavat mahdollisuuden yhteisen politiikan kokonaisvaltaiseen kehittämiseen. Seuraavaksi EU:n lainsäätäjien on annettava kehittämistyölle poliittisesti uusi alku. Komission mukaan ensimmäinen askel on sopia jo tämän vuoden aikana yleisellä tasolla uudesta solidaarisuusmekanismista sekä vastuuelementeistä erityisesti ulkorajalla. Sen jälkeen voidaan edetä viipymättä muun kokonaisuuden hyväksymiseen.

EU:n oikeuden mukainen oikeusperusta/päätöksentekomenettely

-

Käsittely Euroopan parlamentissa

-

Kansallinen valmistelu

EU-jaosto 6, kirjallinen menettely 6. - 8.10.2020
EU-ministerivaliokunta 14.10.2020

Eduskuntakäsittely

Ennakollisia kantoja uudistukseen on eritelty E-kirjeessä 77/2020 vp.

Komission tiedonannon liitteenä olevista säädösehdotuksista annetaan erikseen U-kirjelmät/U-jatkokirjeet.

Kansallinen lainsäädäntö, ml. Ahvenanmaan asema

Tiedonannon liitteenä annettujen säädösehdotusten vaikutuksia kansalliseen lainsäädäntöön arvioidaan niitä koskevissa kirjelmissä.

Taloudelliset vaikutukset

Komission tiedonannolla ei tiedonantona ole välittömiä taloudellisia vaikutuksia. EU:n maahanmuutto- ja turvapaikkapolitiikan uudistuskokonaisuuden säädösehdotuksilla tulee toteutuessaan kuitenkin olemaan vaikutusta useille hallinnonaloille. Uudistuskokonaisuus sisältää ehdotuksia esimerkiksi turvapaikka- ja paluumenettelyiden ja tietojärjestelmien kehittämiseksi sekä muuttoliikkeeseen vastaamista koskevan vastuun jakamiseksi EU:ssa yhteisin toimenpitein. Näillä ehdotuksilla saattaa olla merkittäviä taloudellisia vaikutuksia sekä kansallisesti että EU-budjettiin. Paitsi ehdotuskohtaisia, myös uudistuksen kokonaistaloudellisia vaikutuksia valtion ja kuntien talouteen sekä muuhun julkiseen talouteen arvioidaan osana tulevia U-kirjelmiä ja U-jatkokirjeitä.

Taloudellisten vaikutusten arviointia tarkennetaan valmistelun edetessä, huomioiden erityisesti maahanmuutto- ja turvapaikkapolitiikan uudistamisesta jo aikaisemmin EU:ssa käydyt pitkät neuvottelut ja sen, että aikanaan hyväksyttäväksi tulevat säädökset voivat poiketa merkittävästikin komission nyt antamista ehdotuksista. Uudistukseen liittyvien toimien kansallisesta rahoituksesta päätetään JTS:n yhteydessä. Taloudellisiin vaikutuksiin liittyvät osaltaan myös EU:n turvapaikka- ja maahanmuuttorahastoa (AMF) rahoitusohjelmakaudelle 2021-2027 koskevat neuvottelut, koska AMF:n ja

maahanmuutto- ja turvapaikkapolitiikan uudistuskokonaisuuden välillä on liittymäpintoja esimerkiksi pakolaisten uudelleensijoittamisen osalta

Muut asian käsittelyyn vaikuttavat tekijät

-

Asiakirjat

COM/2020/609 final – komission tiedonanto

Laatijan ja muiden käsittelijöiden yhteystiedot

Katri Niskanen, SM/MMO, p. 0295 488 672
Matti Pitkäniitty, SM/RO, p. 0295 421131
Anne Lamminmäki, SM/PO, p. 0295 488 207
Renne Klinge, UM, p. 0295 350 274
Jarmo Tiukkanen, TEM, p. 0295 047 355
Päivi Pietarinen, VNK, p. 0295 160 354

EUTORI-tunnus

Liitteet

Viite

Asiasanat Hoitaa	laiton maahanmuutto, maahanmuutto, turvapaikka, muuttoliike SM, UM
Tiedoksi	EUE, OKM, OM, STM, TEM, VM, VNK, VTV
